ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

Г. А. Іваниця

Інтернет-підтримка

УКРАЇНСЬКА МОВА

БУКВАР

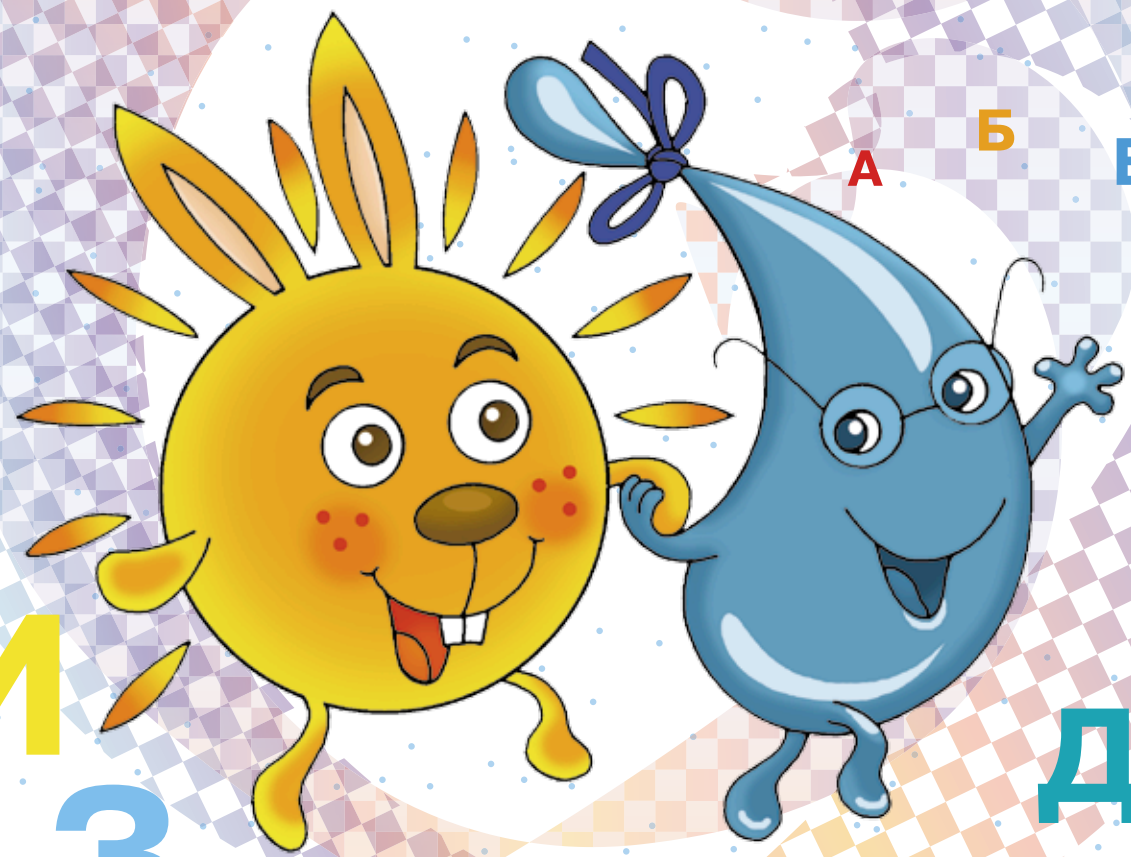

1 клас
ЧАСТИНА 2

Г. А. Іваниця

УКРАЇНСЬКА МОВА
БУКВАР

Підручник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина 2

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

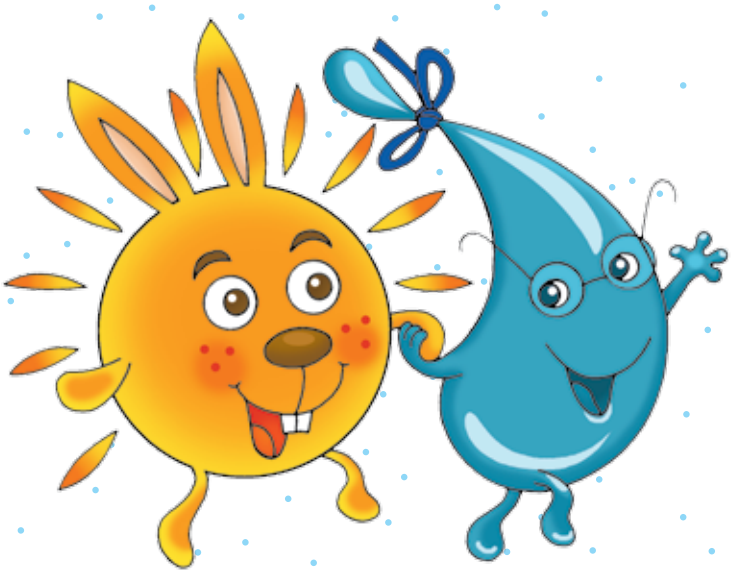

Харків
Видавництво «Ранок»
2018

УДК [811.161.2:028.1](075.2)
І-19

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 06.07.2018 № 734)

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено.

Ілюстрації художників *О. С. Юхтмана* та *О. В. Зеркалій*

Іваниця Г. А.

І-19 Українська мова. Буквар : підруч. для 1 класу закл. заг. серед. освіти (у 2-х частинах). Ч. 2 / Г. А. Іваниця.— Харків : Вид-во «Ранок», 2018.— 80 с. : іл.

ISBN 978-617-09-4427-6.

УДК [811.161.2:028.1](075.2)

Інтернет-підтримка
Електронні матеріали до підручника розміщено на сайті interactive.ranok.com.ua

ISBN 978-617-09-4419-1
ISBN 978-617-09-4427-6 (Ч. 2)

© Г. А. Іваниця, 2018
© О. С. Юхтман, ілюстрації, 2018
© О. В. Зеркалій, ілюстрації, 2018
© ТОВ Видавництво «Ранок», 2018

Зимові свята

Буква Я я

Послухай поспівку О. Янушкевич про букву **Я**.

Гра-дослідження

Які звуки позначає буква **Я**?

Назвіть предмети, які прикрасили букву **Я**.
Визначте, де звучить звук [**а**], а де два звуки [**йа**].

Яна
Зо**я**
Яс**я**
Вал**я**
ма**я**к
сім'**я**
земл**я**

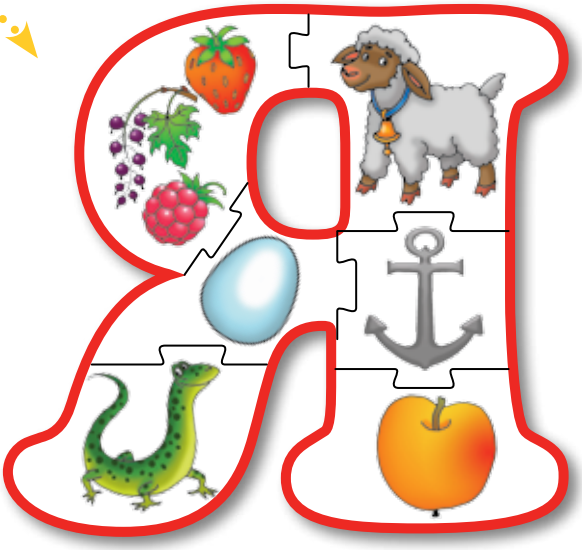

якір
яйця
Яків
Яким
Ярема
яблуко
Ярослав

Буква **Я** позначає звук [**а**] або два звуки [**йа**].

Об'єднай у групу імена. Що спільне у підкреслених слів?

Відшукай у довкіллі букву **Я**. Презентуй свою букву **Я**.

Читай виразно. Спостерігай за звуками, які позначені виділеними буквами.

Ліна Біленька

ЯВІР, ЯВІР, ЯВОРИНА

Явір, **я**вір, **я**ворина,
Біл**я** **я**вора **Я**рина,
Із **Я**риною **Я**ким,
А з **Я**кимом **Я**вдоким.
З **Я**вдокимом **Я**килина,
Яна, ще одна **Я**рина,
Яків, **Я**рош, **Я**рослав...
— Скільки «**Я**» — порахував?
— Збивс**я**, — каже нам Ігнатко,
Починай усе спочатку.

Розгадайте ребус. Поміркуйте, чи справді сім'я — це тільки сім «Я».

Складіть колективну розповідь на тему «Сім'я. Будні та свята».

Розшифруй приказку. Коли так кажуть?

Яблуко від яблуні недалеко падає.

Букви

З з, **С с**

Послухай поспівки О. Янушкевич про букви **З** і **С**.

Гра-дослідження

Які звуки позначають букви **З** і **С**? ...

Чітко вимовляйте слова спочатку пошепки, а потім голосно. Порівняйте вимову звуків [**с**], [**с′**] і [**з**], [**з′**].

сніг
свічка
сніговик
лі**с**
моро**з**
замок
зірка
сірка

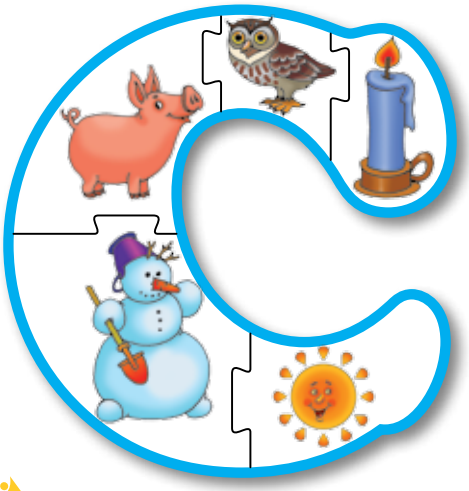

Буква **З** позначає дзвінкі приголосні звуки [**з**], [**з′**], буква **С** — глухі приголосні звуки [**с**], [**с′**].

Поміркуй, за якою ознакою підкреслили слова.

Відшукай у довкіллі букви **З** і **С**. Презентуй свої букви.

Гра «Витівниця стрілочка»

Обери напрям і читай у різному темпі: повільно, швидко.

а я		а я
у		у
и	**з**	и
і	**с**	і
о		о
е		е

сон	сом
ліз	ніс
зала	сало
сир	зір
нас	раз
син	сум

віз — вози
спис — списи
ліс — ліси
коза — коса
злива — слива
казка — каска

Хочеш — вір, а хочеш — перевір.

Українська різдвяна мелодія «Щедрик» в обробці композитора Миколи Леонтовича відома в усьому світі під назвою «Carol of the Bells» («Колядка дзвонів»).

Які святкування зображено на малюнках? Розкажіть про зимові свята, які ви знаєте.

Відгадай загадку.

Що це за майтер малює на склі
Іриси, айстри, гвоздики малі?

Світ захоплень

Буква Ю ю

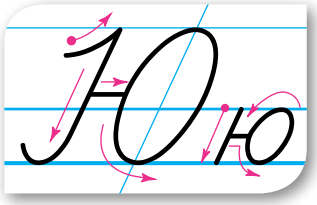

Послухай поспівку О. Янушкевич про букву **Ю**.

Гра-дослідження

Які звуки позначає буква Ю?

Назвіть предмети, які прикрасили букву **Ю**. Визначте, де звучить звук [**у**], а де два звуки [**йу**].

Юля
юнак
юрта
юнга
Юрко
юшка
юрист

в’**ю**н
кл**ю**ч
гад**ю**ка
кал**ю**жа
вербл**ю**д
чита**ю**
мал**ю**ю

Буква **Ю** позначає звук [**у**] або два звуки [**йу**].

Склади речення з підкресленими словами.

Відшукай у довкіллі букву **Ю**. Презентуй свою букву **Ю**.

Розгляньте малюнки. Придумайте дітям імена, що починаються на букву **Ю**. Що роблять діти? Поміркуйте, чи може дитяче захоплення перерости в дорослу справу.

Розкажи однокласникам про свої захоплення. Про яку професію ти мрієш?

Прочитай і визнач, у яких словах буква **Ю** позначає два звуки, а в яких — один.

В Україні випускають ювілейні монети. Багато людей їх колекціонують.

Перегляньте мультфільм «Настуня і комп'ютер». Перекажіть його за початком і картинками.

Жив собі комп'ютер. Він стояв на столі у дівчинки, яку звали Настуня…

Поміркуй, яку користь або шкоду можуть приносити нам захоплення.

Букви

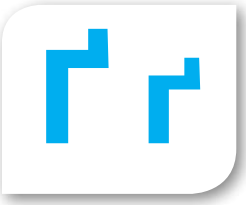
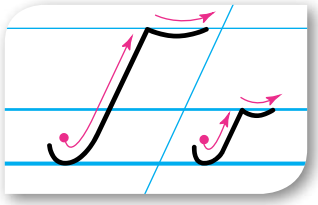

Послухай поспівки О. Янушкевич про букви **Ґ** і **К**.

Гра-дослідження

Які звуки позначають букви **Ґ** і **К**? .....

Чітко вимовляйте слова спочатку пошепки, а потім голосно. Порівняйте вимову звуків [**ґ**] і [**к**].

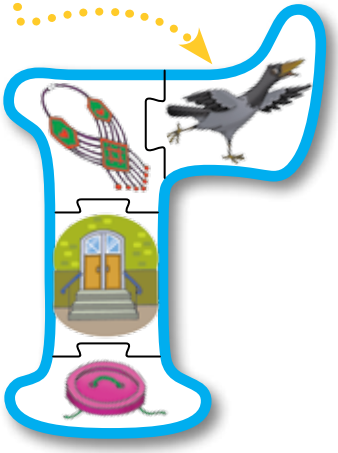

ґанок
ґудзик
ґердан
ґелґіт
кулик
кенгуру
ґирлиґа
колиска

Буква **Ґ** позначає дзвінкий приголосний звук [**ґ**], буква **К** — глухий приголосний звук [**к**].

Підготуй за малюнками розповідь на тему «Тварини».

Відшукай у довкіллі букви **Ґ** і **К**. Презентуй свої букви.

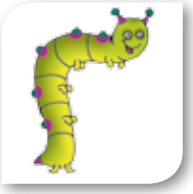

Гра «Витівниця стрілочка»

Обери напрям і читай у різному темпі: повільно, швидко.

а		а
у		у
и	**ґ**	и
і	**к**	і
о		о
е		е

ґава	кава
клей	ґлей
ґуля	куля
крона	ґроно
рік	сік
мак	лак

квілінг
квітка
ґудзик
ґанок
крісло
кролик

Прочитай текст і відзнач подумки: «знав/знала», «не знав/не знала», «цікаво».

КВІЛІНГ

Одне з популярних захоплень у наш час — квілінг. Це створення картин і фігурок зі скручених смужок паперу. Квілінг — давнє мистецтво.

Для квілінгу потрібні картонна основа, кольоровий папір, паличка для його накручування, клей та ножиці.

А ще — бажання створити щось красиве!

Скоро мовлю скоромовку.

Дві ґави зранку гасали по ґанку.
Ґави просили у мами сніданку.

Ми — мандрівники

Буква Є є

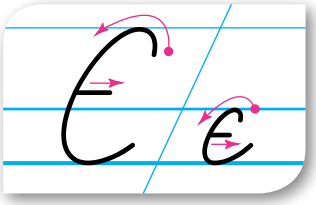

Послухай поспівку О. Янушкевич про букву **є**.

Гра-дослідження

Які звуки позначає буква **є**?

Назвіть предмети, які прикрасили букву **є**.
Визначте, де звучить звук [**е**], а де два звуки [**йе**].

Єва
Євген
Європа
Єгипет
Євгенія
Євросоюз
Єлизавета

єнот
син**є**
єдна**є**
за**є**ць
єхидна
ранн**є** — пізн**є**
верхн**є** — нижн**є**

Буква **Є** позначає звук [**е**] або два звуки [**йе**].

Чому слова в лівому стовпчику написані з великої букви? Склади з підкресленими словами речення.

Відшукай у довкіллі букву **є**. Презентуй свою букву **є**.

Пригадайте казку братів Грімм «Бременські музики» і назвіть її головних героїв. Перекажіть казку за початком.

БРЕМЕНСЬКІ МУЗИКИ

Один чоловік мав осла, який возив йому мішки до млина. Під старість осел став слабким і вже не міг працювати. Господар більше не хотів годувати його...

Послухай і заспівай «Пісеньку друзів» з мультфільму за мотивами казки. Порахуй, скільки разів у приспіві повторюються звуки [**йе**].

Гра «Будь уважним»

Чи всі слова з буквами **Є** підкреслені?

МАНДРІВНИКИ

Двоє друзів — Єва і Євген — багато подорожують. У Єгипті їх вразили піраміди. У країнах Європи — старовинні замки. Приємно було бачити чудові краєвиди Америки і синє небо над ними. Друзі мріють вирушити до Австралії, подивитися на єхидну та інших незвичайних тварин. Цікаво, чи живуть там єдинороги?

А куди ти мрієш помандрувати?

Розшифруй прислів'я.

Хто у світі бува**є**, той дива відкрива**є**.

Букви

Б б 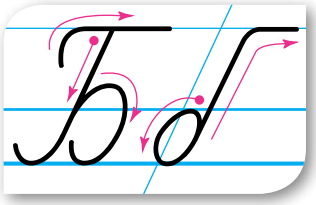 , **П п** 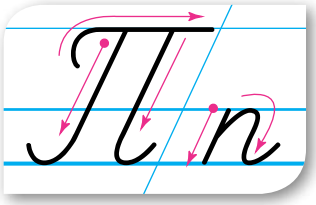

Послухай поспівки О. Янушкевич про букви **Б** і **П**.

Гра-дослідження

Які звуки позначають букви **Б** і **П**?

Чітко вимовляйте слова спочатку пошепки, а потім голосно. Порівняйте вимову звуків [**б**] і [**п**].

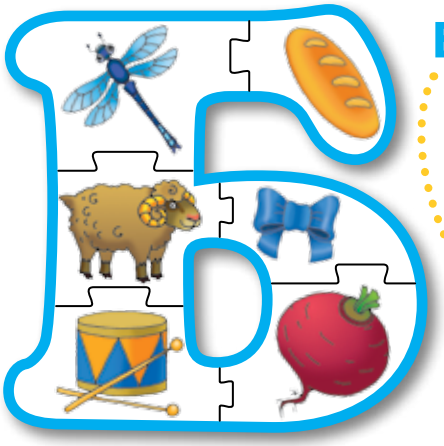

Батьківщина
парасолька
бара**б**ан
пра**п**ор
павичі
су**п**
бі**б**

Буква **Б** позначає дзвінкий приголосний звук [**б**], буква **П** — глухий приголосний звук [**п**].

З підкресленими словами склади фантастичну розповідь.

Упізнай на малюнках букви **Б** і **П**. Презентуй свої букви.

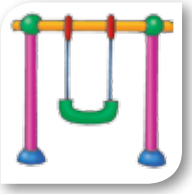

Гра «Витівниця стрілочка»

Обери напрям і читай у різному темпі: повільно, швидко.

а		а
у		у
и	**б**	и
і	**п**	і
о		о
е		е

зуб	суп
бік	пік
клуб	пуп
біб	сніп
окріп	кріп
гриб	грип

біб — боби
степ — степи
рибка — риба
ріпка — ріпа
беру — брали
перу — прали

Прочитай або послухай текст. Відшукай слова зі звуками [**б**] і [**п**].

БОРИСПІЛЬ

Бориспіль — українське місто з дуже давньою історією. А зараз у ньому — сучасний аеропорт, найбільший в Україні. З аеропорту можна полетіти на літаку до багатьох країн. «Бориспіль» — повітряні ворота нашої Батьківщини.

З'ясуйте, у яких країнах розташовані ці міста. Чи хотіли б ви туди полетіти?

Париж ✈ Прага ✈ Багдад ✈ Баку

У які групи можна об'єднати назви міст?

Ми — дослідники. Ми — винахідники

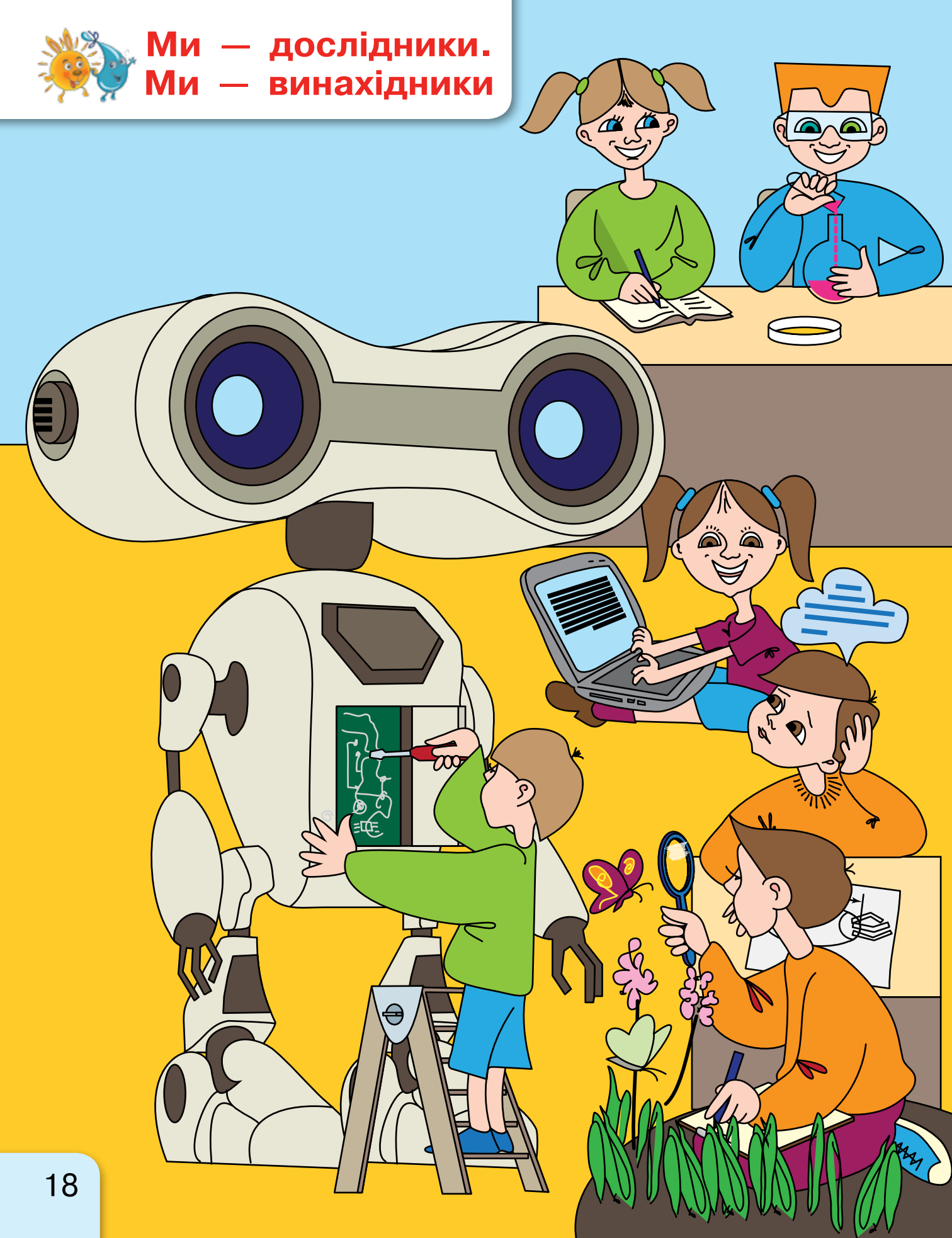

Буква Ї ї

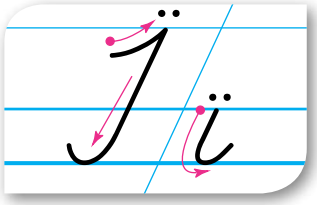

Послухай поспівку О. Янушкевич про букву Ї.

Гра-дослідження

Які звуки позначає буква Ї?

Назвіть предмети, які прикрасили букву Ї. Чітко вимовляйте слова. Визначте, де звучать звуки [йі].

Київ
країна
Україна
українка
українець
солов'їна
українська

ї́жа
ї́жак
ї́сти
герої́
гаї́вка
ї́стівний
сироїжка

Буква Ї завжди позначає два звуки [йі].

Зі словами першого стовпчика склади розповідь на тему «Україна».

Відшукай у довкіллі букву Ї. Презентуй свою букву Ї.

Назви букви і звуки, що є у виділеному слові.

Анатолій Камінчук

ЦЕ МОЯ УКРАЇНА

Зацвітає калина,
Зеленіє ліщина,
Степом котиться диво-луна,
Це моя **Україна**,
Це моя Батьківщина,
Що, як тато і мама, одна.

Переглянь відео та підготуй нотатки на тему «Державні та народні символи України». Використай слова:

Україна, українська, український, українці, країна.

Прокоментуйте малюнки. Яка назва найбільше до них підходить?

- «Дослідники»
- «Юні дослідники»
- «Світ цікаво пізнавати!»

Скоро мовлю скоромовку.

Їжак з їжачихою по сироїжки поїхали.

Букви

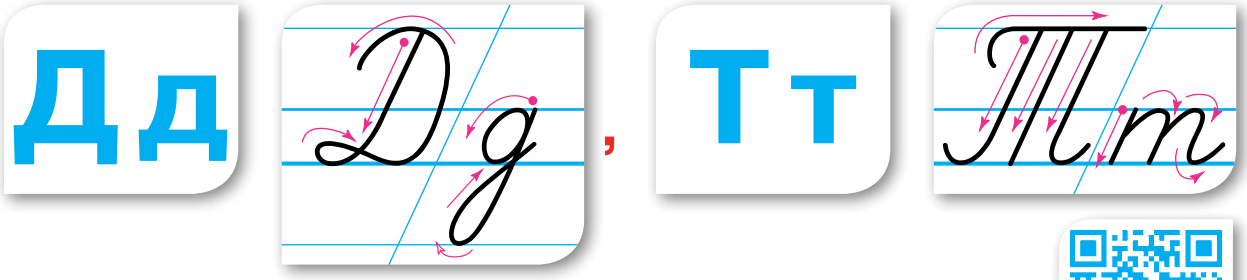

Послухай поспівки О. Янушкевич про букви **Д** і **Т**.

Гра-дослідження

Які звуки позначають букви **Д** і **Т**? ...

Чітко вимовляйте слова спочатку пошепки, а потім голосно. Порівняйте вимову звуків.

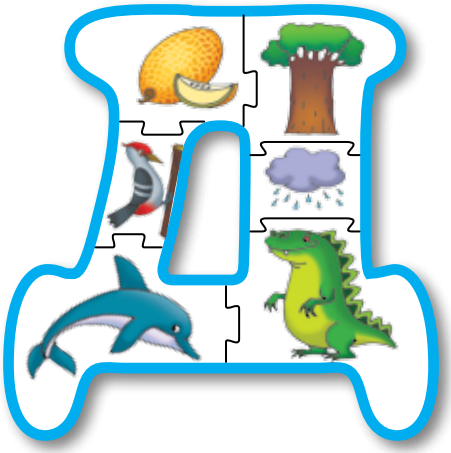

дім
дід
торт
тигр
диня
дятел
труба
дерево

Буква **Д** позначає дзвінкі приголосні звуки [**д**], [**д′**], буква **Т** — глухі приголосні звуки [**т**], [**т′**].

З підкресленими словами склади розповідь.

Відшукай у довкіллі букви **Д** і **Т**. Представ свої букви.

Гра «Витівниця стрілочка»

Обери напрям і читай у різному темпі: повільно, швидко.

а я		а я
у ю		у ю
и	**д**	и
і	**т**	і
о		о
е є		е є

тиск	тато
діти	дині
торт	тісто
твір	двір
тінь	тин
дід	дім

тісто
місто
Дмитро
Тимко
долина
дитина

Спостерігай за звуками, які позначені виділеними буквами. Поміркуй, про яку прялю йде мова.

Ліна Костенко

ПРЯЛЯ

Сиди**ть** пряля та й пря**де**,
сніг і**де**-і**де**-і**де**,
ни**т**ка рве**ть**ся **де**-не-**де**,
а вона пря**де** й пря**де**.

Вже напряла хур**т**овин
на шапки для верховин,
на сувої поло**т**на,
на завіску для вікна,

на хус**т**ину й укривало —
мало-мало-мало-мало.
Сніг і**де**-і**де**-і**де**,
а вона пря**де** й пря**де**...

Прочитай текст і відзнач подумки: «знав/знала», «не знав/не знала», «цікаво».

ДІТИ-ВИНАХІДНИКИ

Щороку 17 січня увесь світ відзначає День дітей-винахідників. Існує чимало винаходів і відкриттів, авторами яких стали діти. Більшість цих відкриттів ми використовуємо в повсякденному житті.

Гра «Будь уважним»

Чи всі слова з буквами **Д** і **Т** підкреслені?

Хутряним навушникам уже майже 150 років! Їх винахідник — 15-річний Честер Грінвуд.

Фруктове морозиво понад 100 років тому винайшов 11-річний Френк Епперсон. Якось узимку він залишив сік надворі!

У 2018 році український школяр із Закарпаття Валентин Фречка винайшов спосіб виготовляти папір з опалого листя.

Поміркуйте і розкажіть, що хотіли б винайти ви. Чим будуть корисні ці винаходи?

Спорт. Олімпійські ігри

Буква Ь ь

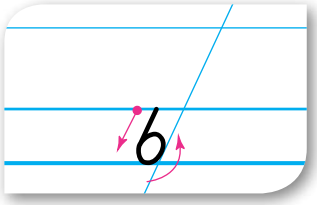

Послухай поспівку про **м’який знак**.

Гра-дослідження

Що позначає **м’який знак**?

Назвіть предмети, які прикрасили букву **Ь**. Дослідіть вимову приголосних звуків, позначених буквами, після яких стоїть **Ь**.

лін**ь**
тін**ь**
п’ят**ь**
січен**ь**
пил**ь**но
слиз**ь**ко
кол**ь**ори

лос**ь**
кін**ь**
пен**ь**
л**ь**он
кріл**ь**
окун**ь**
карас**ь**

Буква **Ь** позначає на письмі м’якість приголосних звуків.

За якою ознакою можна об’єднати слова в правому стовпчику? Які слова зайві?

Відшукай у довкіллі букву **Ь**. Презентуй свою букву **Ь**.

Гра «Витівниця стрілочка»

Обери напрям і читай у різному темпі: повільно, швидко.

л		з
н		с
д	**ь**	д
т	**ьо**	р
з		н
с		л

міль	сіль
синь	льон
звуть	ідуть
кінь	лось
тінь	лінь
пень	день

вільно
вузько
сміється
бореться
пеньок
опеньки

Розглянь світлини. Які ігри на них зображено? Назви їх одним словом. За якими ознаками один малюнок зайвий?

Прочитайте виразно в особах. Порахуйте кількість речень у вірші.

Микола Сингаївський

ДЕ**НЬ** І НІЧ

У Пе**нь**ка питає Пе**нь**:
— Що надворі — ніч чи де**нь**?
А Пе**ньо**к відповідає,
Що не відає й не знає.
— Підніми**сь**, у чому ж річ, —
Сам побачиш — де**нь** чи ніч!

Букви

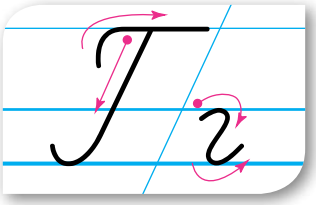

Послухай поспівки О. Янушкевич про букви **Г** і **Х**.

Гра-дослідження

Які звуки позначають букви **Г** і **Х**?

Чітко вимовляйте слова спочатку пошепки, а потім голосно. Порівняйте вимову звуків.

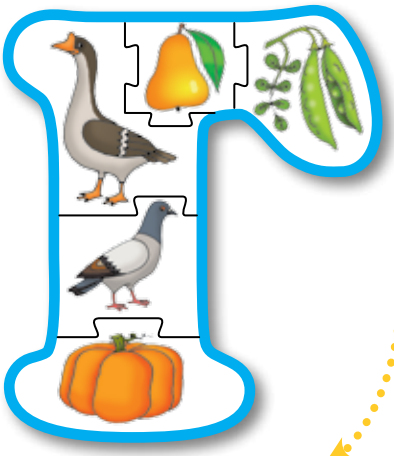

хліб
хлів
порі**г**
горі**х**
горо**х**
груша
ховра**х**

Буква **Г** позначає дзвінкий приголосний звук [**г**], буква **Х** — глухий приголосний звук [**х**].

Опиши тварин, які зображені на буквах.

Відшукай у довкіллі букви **Г** і **Х**. Презентуй свої букви.

Гра «Витівниця стрілочка»

Обери напрям і читай у різному темпі: повільно, швидко.

а		а
у		у
и	**г**	и
і	**х**	і
о		о
е		е

хліб	Гліб
хата	хлів
грак	хвіст
горох	горіх
поріг	ріг
гриб	граб

Хуст
хист
гусінь
кухоль
горизонт
хмаринка

Виразно промов чистомовку.

Ах-ох-ах-ох! Сіяв тут ховрах горох.
Ох-іг-ох-іг! Ліз горох на наш поріг.
Ох-ох-ох-ох! По всій хаті вже горох.
Ах-іх-ах-іх! А ховрах частує всіх.

Прочитай загадку. Яку букву утворили спортсмени? На якому малюнку відгадка?

Спортсмени букву утворили,
Коли рапіри дві схрестили.

Фехтування на рапірах

Хокей на льоду

Хокей на траві

Прочитай текст і відзнач подумки: «знав/знала», «не знав/не знала», «цікаво».

ОЛІМПІЙСЬКІ ТА ПАРАОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ

Олімпій**сь**кі ігри — міжнародні спортивні змагання. Вони бувають літні й зимові.

Види спорту, які входять до програми Олімпій**сь**ких ігор, називаються олімпій**сь**кими. Переможці отримують звання олімпій**сь**кого чемпіона.

Параолімпій**сь**кі ігри — міжнародні спортивні змагання для людей з інвалідністю.

Доповніть повідомлення про Олімпійські та Параолімпійські ігри.

Олімпійський прапор — на білому тлі п'ять різнокольорових кілець. Вони позначають єдність п'яти континентів.

Ігор Радівілов — український спортсмен, прізвищем якого назвали стрибок у спортивній гімнастиці.

У 2018 році на зимових Параолімпійських іграх у Південній Кореї українські спортсмени завоювали 22 медалі!

Мої улюблені книжки

Апостроф

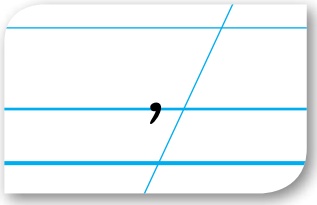

Послухай поспівку про апостроф.

Гра-дослідження

На що вказує апостроф?

Назвіть зображені предмети. Чітко вимовляйте слова та дослідіть вимову слів з апострофом.

м'яз
сім'я
п'ять
п'єса
дев'ять
Дем'ян
пам'ятник

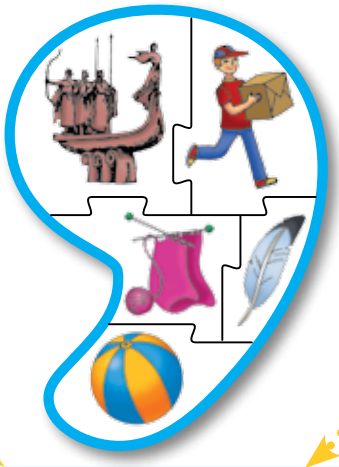

в'юн
ім'я
кур'єр
пір'їна
подвір'я
торф'яний
комп'ютер

Апостроф ставлять після букв на позначення твердих приголосних перед буквами **я**, **ю**, **є**, **ї**, що позначають два звуки.

Поясни значення підкреслених слів.

Розшифруй ребуси, прочитай речення.

Гра «Витівниця стрілочка»

Обери напрям і читай у різному темпі: повільно, швидко.

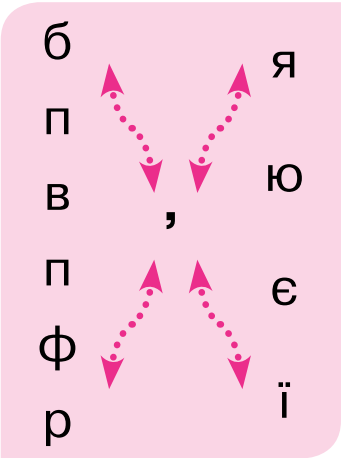

в'юн м'ята
п'ята сім'я
в'ють п'ють
м'язи в'язи
в'яз в'є
п'є б'ю

солов'ї
б'ється
в'язати
п'ють
надвечір'я
комп'ютер

Відгадай загадки, знайди на малюнках відгадки. Розкажи, яку назву має кожний пальчик.

Не їсть, не **п'є**, тільки йде та **б'є**.
Дві матері мають по **п'я**ть синів.
На тваринку схожа дуже і з ком**п'ю**терами дружить.

Складіть прислів'я. Поясніть, коли так кажуть.

Книга вчить, — як на світі жить.
Кому книга розвага, — а кому навчання.
Прочитав добру книгу — зустрівся з другом.

Букви

Жж, **Шш**

Послухай поспівки О. Янушкевич про букви **ж** і **ш**.

Гра-дослідження

Які звуки позначають букви **Ж** і **Ш**?

Чітко вимовляйте слова спочатку пошепки, а потім голосно. Порівняйте вимову звуків.

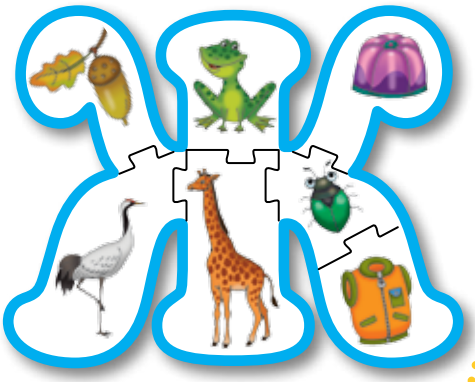

жук
ву**ж**
жити
шити
шашки
шишки
жор**ж**ини
жайворонок

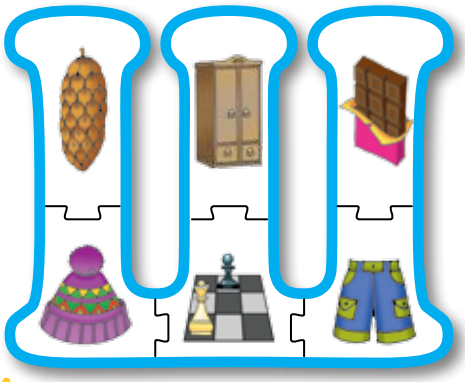

Буква **Ж** позначає дзвінкий приголосний звук [**ж**], буква **Ш** — глухий приголосний звук [**ш**].

Чим вирізняються підкреслені слова?

Відшукай у довкіллі букви **Ж** і **Ш**. Представ свої букви.

Гра «Витівниця стрілочка»

Обери напрям і читай у різному темпі: повільно, швидко.

а		а
у		у
и	**ж**	и
і	**ш**	і
о		о
е		е

жук	вуж
шум	жар
шахи	жахи
морж	йорж
шарф	жарт
шапка	жабка

роги
ріжки
ноги
ніжки
шашки
шишки

Скоро мовлю скоромовку.

Дзи**ж**чить під **ж**итом **ж**вавий **ж**ук,
Бо **ж**овтий він вдягнув ко**ж**ух.

Перегляньте мультфільм «Казка про жадність». Поміркуйте над назвою. Перекажіть зміст та прокоментуйте дії героїв за картинками.

Поміркуйте, з чого ще можна робити папір. Складіть колективну розповідь за початком.

ДЕ БЕРУТЬ ПАПІР ДЛЯ КНИЖОК?

Папір виготовляють з дерев на паперових фабриках. З одного дерева виходить майже 3000 зошитів на 12 сторінок. Однак щоб виростити доросле дерево, потрібно 60 років!..

Транспорт

Буква Щ щ

Послухай поспівку О. Янушкевич про букву **Щ**.

Гра-дослідження

Які звуки позначає буква **Щ**?

Назвіть предмети, які прикрасили букву **Щ**. Чітко вимовляйте слова та дослідіть вимову слів із буквою **Щ**.

лящ
щука
щеня
хрущ
ящірка
щиглик
Ващенко

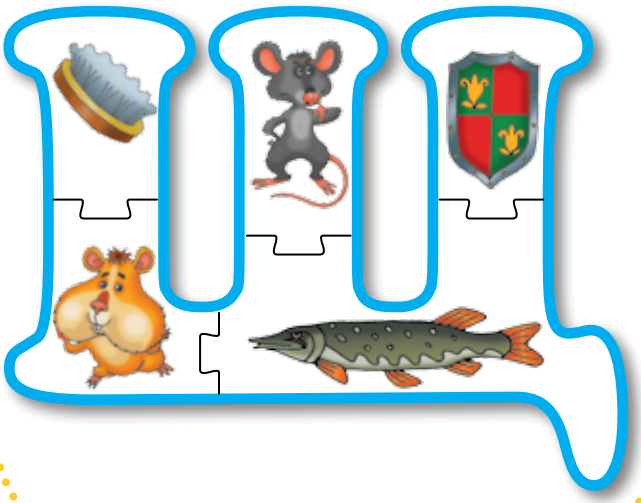

дощ
кущ
борщ
щітка
щирий
щедрий
щасливий

Буква **Щ** завжди позначає два звуки [**шч**].

Чим відрізняються два стовпчики слів? Поясни значення підкреслених слів.

Упізнай у довкіллі букву **Щ**. Презентуй свою букву **Щ**.

Гра «Витівниця стрілочка»

Обери напрям і читай у різному темпі: повільно, швидко.

а	щастя	площа
у	кущ	щебет
и	лящ	плащ
щ	плющ	хлющ
і	щока	щука
о	щедро	щиро
е		

щодуху
щодня
щебетати
щедрувати
щиглик
щільний

Прочитай текст і відзнач подумки: «знав/знала», «не знав/не знала», «цікаво».

«МРІЯ» МОЄЇ БАТЬКІВЩИНИ

Найбільший і найпотужніший літак у світі — **АН-225 «Мрія».** Розробили транспортний літак у київському конструкторському бюро імені О. К. Антонова. «Мрія» може підняти в небо 250 тонн вантажу (наприклад, 40 автобусів «Богдан»).

Тра́нспорт — різні засоби, що призначені для переміщення людей, вантажів з одного місця в інше.

Скоро мовлю скоромовку.

Вантажівка зі щебенем за рогом щезла.

Буква Ц ц, буквосполучення ДЗ

Послухай поспівки О. Янушкевич.

Гра-дослідження

Які звуки позначають буква **Ц** і буквосполучення **ДЗ**?

Чітко вимовляйте слова спочатку пошепки, а потім голосно. Порівняйте вимову звуків [**ц**], [**ц′**] і [**дз**], [**дз′**].

цап
цапеня
цапнути
цукор
цукерка
цукровий
цукерниця

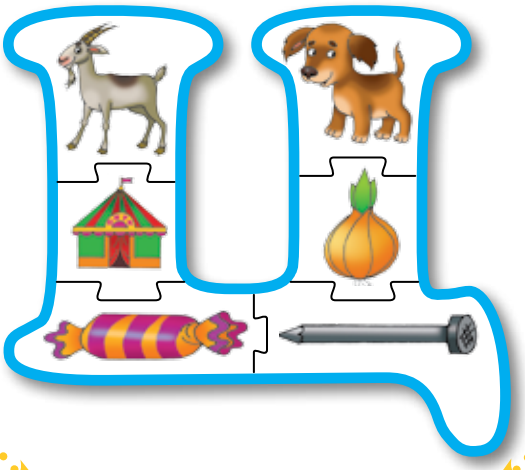

дзвін
дзвінко
дзвоник
дзвінкий
дзвенить
дзвонити
дзвіночки

Буква **Ц** позначає глухі звуки [**ц**], [**ц′**]. Парні дзвінкі [**дз**] і [**дз′**] позначаються двома буквами **ДЗ**.

Поясни значення підкреслених слів.

Відшукай у довкіллі букву **Ц**. Презентуй свою букву **Ц**.

Гра «Витівниця стрілочка»

Обери напрям і читай у різному темпі: повільно, швидко.

а		я
у		ю
и	**дз**	и
і	**ц**	і
о		о
е		є

сонце	цуцик
лице	кільце
цар	цап
цирк	цілий
дзень	дзінь
дзиґа	дзвін

цяця
цяцька
цапеня
цуценя
дзвінок
дзвенить

Уважно перегляньте мультфільм «Автолицар і друзі». Перекажіть історію.

Прочитай і доповни поради за малюнками.

- Очікуй автобус, трамвай, тролейбус на зупинц**і**. Не виходь на проїзну частину вулиц**і**.
- У салоні транспорту поводься чемно.
- Дбайливо стався до обладнання зупинки, транспорту.

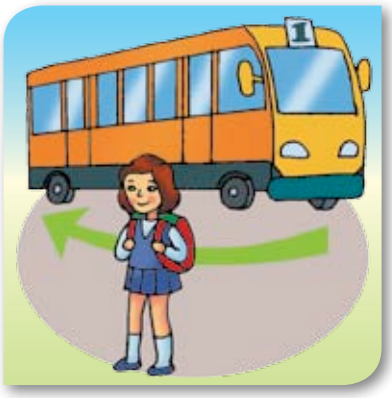

Хочеш — вір, а хочеш — перевір.

Горобц**і** купаються в пилюц**і** — на дощ.

Професії

Буква Ф ф

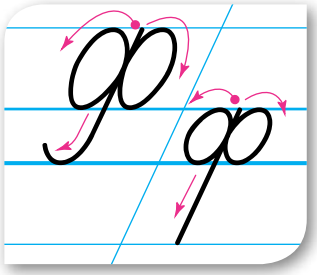

Послухай поспівку О. Янушкевич про букву **Ф**.

Гра-дослідження

Який звук позначає буква **Ф**?

Назвіть предмети, які прикрасили букву **Ф**. Чітко вимовляйте слова та дослідіть вимову звука [**ф**].

фах
фарба
ферма
форма
фіалка
футбол
фотограф

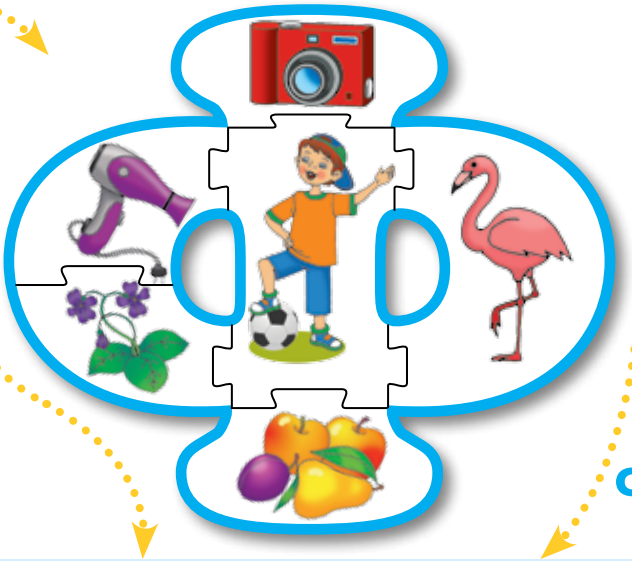

Федір
Со**ф**ія
А**ф**іни
Франція
Федько
Фінляндія
Федоренко

Буква **Ф** позначає глухий приголосний звук [**ф**].

Чим відрізняються два стовпчики слів? Поясніть значення підкреслених слів.

Упізнай у довкіллі букву **Ф**. Презентуй свою букву **Ф**.

Гра «Витівниця стрілочка»

Обери напрям і читай у різному темпі: повільно, швидко.

а		а
у		у
и	**Ф**	и
і		і
о		о
е		е

фініш	фарш
фара	фільм
фарба	форма
фірма	ферма
фрукт	фокус
фея	фен

фара
фарба
фігура
фіалка
футболіст
фотограф

Познайомтеся з частинами тексту. Доповніть інформацію й підготуйте повідомлення на тему «Пожежна безпека».

Зачин

До школи завітали пожежники. Вони розповіли дітям про те, як уникнути пожежі.

Основна частина

Кінцівка

Діти, дотримуйтеся правил пожежної безпеки!

Професія (**фах**) — заняття, робота, яка вимагає певних знань і навичок і є для людини джерелом заробітку.

Буква Ч ч, буквосполучення ДЖ

Послухай поспівки О. Янушкевич.

Гра-дослідження

Які звуки позначають буква **Ч** і буквосполучення **ДЖ**?

Чітко вимовляйте слова спочатку пошепки, а потім голосно. Порівняйте вимову звуків [**ч**] і [**дж**].

Чоп
пі**ч**
рі**ч**
чайник
Чернівці
Чернігів
Чигирин

джем
джин
джип
джгут
джміль
джинси
джунглі

Буква **Ч** позначає глухий приголосний звук [**ч**]. Він утворює пару з дзвінким приголосним [**дж**], який позначається двома буквами **ДЖ**.

Поясни значення слів у другому стовпчику.

Упізнай у довкіллі букву **Ч**. Презентуй свою букву **Ч**.

Гра «Витівниця стрілочка»

Обери напрям і читай у різному темпі: повільно, швидко.

а		а
у		у
и	**дж**	и
і	**ч**	і
о		о
е		е

Джим	джин
джгут	джинс
джем	джаз
буджу	раджу
їжджу	сиджу
джип	воджу

джинси
джемпер
чемний
чесний
джміль
бджола

Читай виразно. Спостерігай за звуками у виділених словах. Поясни їхнє значення.

Степан Жупанин

ЧАБАНЕЦЬ

В полонину вирушаю на зорі,
Там брати мене чекають, вівчарі.

Доглядаю там ягняток і овець,
Бо і я собі маленький чабанець.

Гра «Будь уважним»

Чи всі слова з буквами **Ч** підкреслені? Які слова виділені кольором?

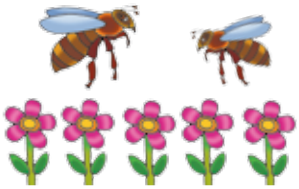

У бджоляра Чингіза чудовий мед. Його бджоли збирають нектар з чебрецю і черемхи.

Весна

Діалогічне мовлення

Діалог — це розмова між двома або кількома особами.

Гра-дослідження

Як відбувається діалог?

За кожним малюнком складіть діалог. Враховуйте, з ким спілкуєтеся.

З дітьми

Навчаємо гри

З дорослими

Пояснюємо дії

З однолітками

Дорогою зі школи

Під час діалогу співрозмовники обмінюються висловлюваннями — репліками.

Прочитайте в особах з відповідною інтонацією.

Анатолій Бортняк

ПРО БЛИСКАВКУ ТА ГРІМ

— Скажи, татуню, блискавка для чого
спалахує від неба до землі?
— То, люба доню, дощ собі дорогу,
йдучи до нас, присвічує в імлі.

— Ну, а чому, скажи, на небокраї
громи гримлять завзято раз у раз?
— То щедрий дощ усіх попереджає
про те, що він з добром іде до нас.

Народні прислів'я, **приказки** — короткі, влучні повчальні вислови.

Розшифруй народне прислів'я.

Птах радіє весні, а дитя — матері.

Прочитай текст і відзнач подумки: «знав/знала», «не знав/ не знала», «цікаво».

Усна народна творчість — це народні казки, прислів'я, загадки, пісні. Вони передаються з уст в уста. Наприклад, людина склала і розповіла казку. А ті, хто її почув, переказали дітям, онукам. Так казка переходить від покоління до покоління.

Веснянки (**гаївки**) — народні пісні, які виконували на початку весни.

Прочитай веснянку. Поясни, чи є в ній діалогічне мовлення. Чому виділили словосполучення?

— Ой весна, весна, ти красна,
Що ти, весно красна, нам принесла?
— Принесла я вам літечко,
Ще й запашненьке зіллячко,
Ще й зеленую травицю,
І холодную водицю.

Весна кличе в поле.

Час.
Як керувати часом?

Монологічне мовлення

Монолог — зв'язне мовлення однієї особи, яке має на меті про щось повідомити.

Гра-дослідження

Яким буває монологічне мовлення?

Підготуйте виступи, використовуючи різні види монологічного мовлення.

Повідомлення

Короткий виклад інформації

Розповідь

Початок події, розгортання й завершення

Переказ

Виклад своїми словами прочитаного або почутого

Монолог — висловлення однієї особи, яка звертається до аудиторії.

Підготуй виступ на тему «Тварини і час». Використай цей текст.

Тварини можуть відчувати час. Одна кішка щопонеділка бігала на стадіон дивитись футбол. Жодного разу не помилилась ні днем, ні годиною!

Вірш — це текст, мова в якому ритмічна, виразна.

Прочитай і відзнач подумки: «знав/знала», «не знав/не знала», «цікаво».

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

Тарас Григорович Шевченко — видатний український поет, художник і громадський діяч.

Він робив усе для того, щоб в Україні були в пошані мова, культура та історія народу.

Тарас Шевченко

ТЕЧЕ ВОДА З-ПІД ЯВОРА

(Уривок)

Тече вода з-під явора
Яром на долину.
Пишається над водою
Червона калина.

Пишається калинонька,
Явір молодіє,
А кругом їх верболози
Й лози зеленіють.

Ім'я Тараса Шевченка відоме в усьому світі.

Великдень

Текст-розповідь

Текст-розповідь — це повідомлення про події, що розгортаються в часі.

Гра-дослідження

Як скласти текст-розповідь?

Складіть за малюнками розповідь на тему «Навесні».

Початок

сонце, тепло, птахи

Розвиток

гніздо, дерево, трудилися

Завершення

пташенята, радість

У розповіді відображено початок, розвиток і завершення якоїсь події.

Про що розповідається в усмішці М. Герасименка?

ЯЩІРКА

Павлик і Тимко побачили ящірку і втекли.

— Ти даремно побіг, — каже Тимко. — Я читав, що ящірки не кусаються.

— А чого ти побіг?

— Хотів тебе догнати.

— Навіщо? — спитав Павлик.

— Щоб сказати тобі про те.

Казка — це розповідь про вигаданих героїв і фантастичні події, у якій виявляється погляд народу на добро і зло.

Прочитай і відзнач подумки: «знав/знала», «не знав/не знала», «цікаво».

ОЛЕНА ПЧІЛКА

Ольга Петрівна Косач відома як письменниця Олена Пчілка. А ще вона — ніжна й мудра мати, яка виховала геніальну Лесю Українку.

Прочитай казку з зупинками та передбаченнями. Знайди слова, значення яких потрібно пояснити за словником.

У ПРИГОДІ

Пішов раз лев на лови й зустрів мишку. Хотів її з'їсти, вже й лапою надушив. А мишка й каже:

— Ой, леве, могутній владарю! Не їж мене, змилуйся наді мною, бідною, маленькою мишкою! Я тобі за те в пригоді стану.

Перша зупинка. Передбач, що відповість лев мишці.

Засміявся лев:

— Ти мені в пригоді станеш? Якась нещасна мишка — мені, цареві над звірами, в пригоді можеш стати? В якій же це пригоді?

— А хто може теє знати, — каже мишка. — Тільки благаю я тебе — зглянься наді мною!..

Друга зупинка. Передбач, яка може бути користь від мишки. Як учинить лев?

Зглянувся лев, пустив мишку. Подякувала вона й побігла швиденько до своєї нірки.

Коли це, за яким часом, попався лев у тенета. Б'ється, сердешний, борсається, а нічого не зробить — ще гірше заплутався в сітці.

Третя зупинка. Передбач, хто допоможе левові.

Аж де не взялась мишка — одну петельку перегризла, другу... Як заходилася, то таку дірку в тенетах зробила, що й лев виліз!

Тоді мишка й каже левові:

— А що, бачиш, і я, маленька мишка, тобі в пригоді стала!

— Бачу,— каже лев,— віддячила ти мені і навчила мене!..

Четверта зупинка. Передбач, чого навчила мишка лева.

— Спасибі тобі. Я бачу, що добро, зроблене комусь, сторицею повертається.

Переказала Олена Пчілка

Перекажіть казку в такій послідовності:
1. Зустріч. 2. Лев зглянувся над мишкою. 3. У тенетах.

Добро завжди повертається.

Навіщо їсти?

Структура тексту

Текст має зачин, основну частину, кінцівку.

Гра-дослідження

З яких частин складається текст?

1. Зачин. **2. Основна частина.** **3. Кінцівка.**

Прочитайте частини тексту в правильній послідовності. Поміркуйте, через що могла статися пожежа в кухаря. Як треба поводитися, щоб уникнути таких ситуацій?

Кухар Семен був вдячний хлопцям за порятунок.

Друзі Петрик і Сашко гралися у дворі. Раптом Сашко помітив, що з вікна у сусіда-кухаря йде густий дим.

— Петрику, пожежа! — гукнув Сашко й почав набирати номер служби порятунку. А Петрик у цей час покликав на допомогу дорослих.

Зачин тексту — це розповідь про початок дії, **основна частина** — розгортання дії, а **кінцівка** — завершення.

Розшифруй прислів'я.

Яка пшениця, така й паляниця.

Літературна казка — це казка, створена автором, у якій він виявляє свої погляди, висловлює поради.

Прочитай і відзнач подумки: «знав/знала», «не знав/не знала», «цікаво».

ІВАН ФРАНКО

Український письменник Іван Якович Франко народився в сім'ї селянина-коваля. Навчався він спочатку в сільській школі, а потім у гімназії, університеті. Іван Франко знав іноземні мови, але захоплювався багатством і красою української.

Для дітей письменник створив цікаві казки «Лисичка і журавель», «Заєць та їжак» та інші.

Прочитайте казку. Поясніть значення підкреслених слів. Перекажіть зачин і кінцівку казки.

Іван Франко

ЛИСИЧКА І РАК

Здибалася Лисичка з Раком. Стала собі, глядить на нього, як він помаленьку лізе, а далі давай з нього насміхатися.

— Ну, та й швидкий же ти, нема що мовити! Правдивий неборака!

— Я тобі глузувати не дам, — каже Рак. — Коли хочеш знати, який я прудкий, то давай

побиймося об заклад, що я швидше від тебе до того корчика добіжу.

— Що? Що? Що? — дивувалася Лисичка. — Ти хотів би зо мною об заклад бігати?

— Не тільки побіжу, а ще й тобі на один скок випередки дам і швидше за тебе при меті буду, — мовить Рак.

Побилися вони об заклад. Стала Лисичка на один скок поперед Рака, а Рак учепився їй кліщами за хвіст. Рушила Лисичка, біжить щодуху, аж курява здіймається. Добігла до мети та й кличе:

— А де ти, Раче? — Нічого не чути.

— Ну, Раче, де ти там? — ще раз кличе Лисичка та й обернулася хвостом до мети.

Отоді Рак пустився від її хвоста та й каже:

— Та ось де я! Давно жду на тебе, аж трохи поза мету забіг.

Хто з героїв казки тобі сподобався? Чому? Спробуй скласти про героїв загадки.

Іван Франко створив для дітей цікаві казки.

Чудові квіти
Катерини
Білокур

Збагачення мовлення

Порівняння, прислів'я та приказки, слова, близькі та протилежні за значенням, збагачують мовлення.

Гра-дослідження

Який текст цікавіший?

Прочитайте текст, замініть малюнок на слово. До нього доберіть слова-ознаки. Слово, що повторюється, замініть близькими за значенням. Як і за допомогою чого зміниться текст?

Біля нашого двору зацвіла . Квітки дуже пахучі. Крапельки солодкого нектару у квітках виблискують на сонці, мов ліхтарики. Дуже люблять бджоли! Мед з — найкращий! У липні всі милуються , а цілий рік з радістю дбають про .

Коли ми використовуємо слова-ознаки, близькі за значенням слова, мовлення стає красивим і різноманітним.

Відшукай слова, близькі за значенням. Скористайся тлумачним словником, щоб пояснити їх.

Олександр Підсуха

Ой яка чудова українська мова!
Де береться все це, звідкіля і як?
Є в ній ліс, лісок, лісочок, пуща, гай, діброва, бір, перелісок, чорноліс. Є іще й байрак.

Виразне читання вірша — це читання з дотриманням ритму, з паузами, яке передає настрій вірша.

Прочитай і відзнач подумки: «знав/знала», «не знав/не знала», «цікаво».

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

Лариса Петрівна Косач народилася на Волині. Вона була розумною й допитливою дівчинкою. Рано навчилася читати й писати, грала на фортепіано. У 9 років написала перший вірш. А пізніше почала публікувати свої твори під іменем Леся Українка.

Леся мала слабке здоров'я, але не сумувала, а багато працювала і вчилася. Вона писала вірші, оповідання, п'єси, казки, перекладала з інших мов на українську.

Леся Українка

Як дитиною, бувало,
Упаду собі на лихо,
То хоч в серце біль доходив,
Я собі вставала тихо.

«Що, болить?» — мене питали,
Але я не признавалась —
Я була малою горда, —
Щоб не плакать, я сміялась.

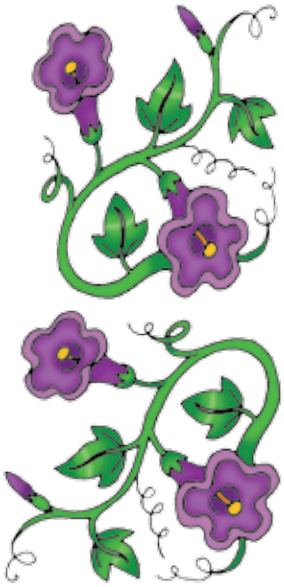

Прочитайте вірш виразно в особах.

Леся Українка

ВИШЕНЬКИ

Поблискують черешеньки
В листі зелененькім,
Черешеньки ваблять очі
Діточкам маленьким.

Дівчаточко й хлоп'яточко
Під деревцем скачуть,
Простягають рученята
Та мало не плачуть:

Раді б вишню з'їсти,
Та високо лізти,
Ой раді б зірвати,
Та годі дістати!

«Ой вишеньки-черешеньки,
Червонії, спілі,
Чого ж бо ви так високо
Виросли на гіллі!»

«Ой того ми так високо
Виросли на гіллі, —
Якби зросли низесенько,
Чи то ж би доспіли?»

Леся Українка — велика українська поетеса.

Дивовижні тварини
Марії Приймаченко

Текст-опис

Текст-опис — це висловлення про ознаки, властивості предмета, тварини, рослини, людини, явища чи події.

Гра-дослідження

Чим особливий текст-опис?

Прочитайте і відгадайте загадки. Що вам допомогло їх відгадати?

Має клешні й довгі вуса,
Я і сам його боюся,
Бо щипає, як гусак,
Ну, а звуть щипаку ...

Мчать струмочки до ріки,
Ліплять гнізда ластівки.
І в сороки новина:
— Наближається ...

Із тексту-опису можна дізнатися, якими є предмет, тварина, людина, явище.

Прочитай. Перекажи опис лисички, намалюй її.

Костянтин Ушинський

ЛИСИЧКА-СЕСТРИЧКА

У лисички зубоньки гострі, мордочка тоненька. Вушка в неї на маківці, хвостик довгенький, кожушок тепленький. Добре лисичка прибрана: шерсть пухнаста, золотиста. На грудях у неї жилет, а на шиї біленький комірець.

Прочитай і відзнач подумки: «знав/знала», «не знав/не знала», «цікаво».

МИХАЙЛО КОЦЮБИНСЬКИЙ

Михайло Михайлович Коцюбинський — український письменник, який написав цікаві твори для дорослих та дітей.

Прочитайте казку М. Коцюбинського. Послухайте його казку «Дві кізочки». Поміркуйте, чим дві казки схожі, а чим відрізняються.

ПРО ДВОХ ЦАПКІВ

З одного берега йде до річки білий цапок, а з другого берега надходить чорний цапок. І той хоче через річку перебратися, і другий. А через річку кладка. Така вузенька, що тільки один може перейти, а двом тісно.

Не схотів білий цапок зачекати, поки перейде через кладку чорний, а чорний собі не схотів заждати, щоб перейшов білий.

Ступили обидва на кладку, зійшлись посередині та й ну один одного лобами й рогами бити! Бились, бились, та й обидва в воду попадали.

Загадка — опис предметів і явищ, які треба впізнати за названими ознаками.

Відгадай загадку.

Грицько Бойко

Без рук, без верстата,
Вміє добре ткати.
А коли натче —
Здобич не втече.

Розглянь тварин на малюнку. Як можна назвати їх усіх? Склади загадки про тварин.

Складіть колективну розповідь з елементами опису.

Зачин

Основна частина

Кінцівка

Зв’язок між змістом тексту і заголовком

Заголовок — це назва тексту. Він пов’язаний зі змістом, темою тексту.

Гра-дослідження

Як пов’язаний заголовок зі змістом тексту?

Складіть тексти за заголовками і словами.

ТЕАТР
глядачі, зала, актори, сцена

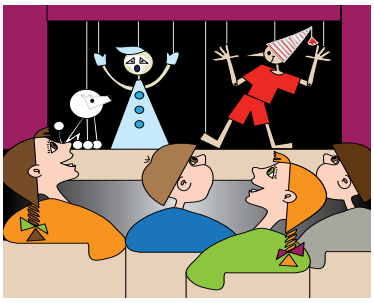

КВІТЕНЬ
весна, тепло, місяць, квіти, веселка

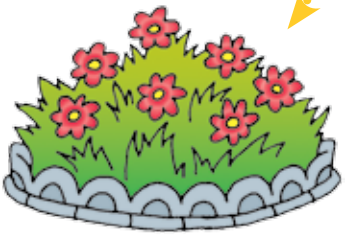

БІБЛІОТЕКА
книжки, полиці, читачі, читати

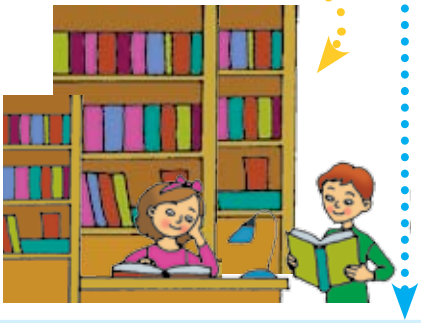

Із заголовка можна зрозуміти, про що розповідається в тексті.

Веселка (**райдуга**) — це кольорова вигнута смуга, що з’являється на небі.

Розшифруй прислів’я.

Воду з річки відром не вичерпаєш, веселку з неба рукою не схопиш.

Яскрава веселка — на негоду.

Часопис — журнал або газета, що виходить через однакові проміжки часу.

Прочитай текст і відзнач подумки: «знав/знала», «не знав/не знала», «цікаво».

ДИТЯЧІ ЧАСОПИСИ

Чи радієте ви, коли в поштовій скриньці поряд з маминим журналом, татовою газетою знаходите журнал для себе?

Виявляється, сучасних дитячих видань багато! Вони розповідають читачам про нове в житті людей та в навколишньому світі, про відкриття науки і техніки. У них друкують цікаві оповідання та вірші.

А які ти читаєш газети, журнали?

Поміркуй над назвами журналів.

Розшифруй прислів'я.

Читання — ключ до знань.

Моя родина

Текст-міркування

Текст-міркування — це текст, у якому висловлюють і доводять думку.

Гра-дослідження

Що таке текст-міркування?

Прочитайте текст. Визначте, чи відповідає його заголовок темі.

РОДИНА ВАЖЛИВА

Родина дуже важлива в житті кожної людини. Це найрідніші люди, яких ми дуже любимо. Вони дарують нам тепло і підтримують, коли нам потрібна допомога.

Родина — це цілий світ, у якому все зрозуміле, дороге. Недарма кажуть: «З родини йде життя людини».

Бережіть свою родину, вивчайте свій родовід!

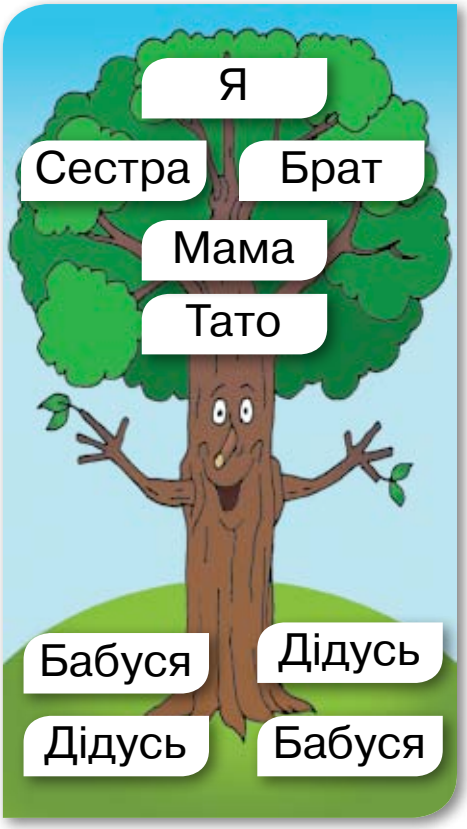

Текст-міркування містить роздуми на якусь тему.

За початком склади текст-міркування.

У народі кажуть: «У дружній родині і в холод тепло».

Прочитай і відзнач подумки: «знав/знала», «не знав/не знала», «цікаво».

ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ

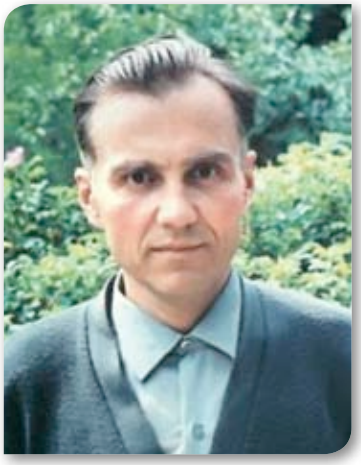

Василь Олександрович Сухомлинський — український письменник, учитель, який своє серце віддав дітям.

Василь Сухомлинський народився в селянській родині. Уже в 17 років він став учителем у школі недалеко від рідного села.

Він написав багато книжок і статей для дорослих та художніх творів для дітей. У своїх творах навчав любити Батьківщину, шанувати родину, бути добрими і людяними.

Поміркуйте над висловом Василя Сухомлинського.

Дитина — дзеркало родини.

Розшифруй прислів'я.

Дерево тримається корінням, а людина — сім'єю.

На сонці тепло, а біля матері добре.

Поміркуйте над назвою казки й передбачте її події. Прочитайте казку в особах.

Василь Сухомлинський

НАЙГАРНІША МАМА

Випало Совеня із гнізда та й повзає. Побачили птахи малого — некрасивого, з великою голівкою, вухатого, банькатого, жовторотого. Побачили та й питають, дивуючись:

— Хто ти такий?

— Я Совеня. Я випало з гнізда і шукаю маму.

— Хто ж твоя мама? — питає Соловей.

— Моя мама Сова.

— Яка ж вона? — питає Дятел.

— Моя мама найгарніша.

— Розкажи, яка ж вона,— питає Дрізд.

— У неї голова, вуха й очі такі, як у мене,— відповідає з гордістю Совеня.

— Ха-ха-ха! — зареготали птахи.— Та ти ж потвора! Виходить, і мати твоя така сама.

— Неправда! — закричало Совеня.

Почула його крик Сова, прилетіла потихеньку й повела Совеня до рідного гнізда. Совеня уважно подивилося на свою маму: вона була найгарніша.

Назви головних героїв казки. Як вчинили Соловей, Дрізд, Дятел? Чи змінило Совеня свою думку про маму?

Я — українець / українка.
Я — європеєць / європейка

Виразність мовлення

Виразність мовлення досягається постановкою логічних наголосів, чіткою вимовою звуків.

Гра-дослідження

Для чого потрібні скоромовки?

Прочитайте скоромовку і виконайте завдання у вказаній послідовності.

Кричав Архип, Архип охрип.
Не треба, Архипе, кричати до хрипу.

1. Повільно двічі проговоріть скоромовку, чітко вимовляючи кожний звук.
2. Виділіть і назвіть звук, який часто повторюється.
3. Грайте у гру — повторюйте скоромовку так: пошепки — повільно, тихо — швидше, голосніше — ще швидше, голосно — дуже швидко.

Скоромовки — це жартівливі вислови для швидкої вимови, що допомагають розвивати виразне мовлення.

Скоро мовлю скоромовку.

Біг вовчик через воду.
Став на колоду —
Бовть у воду!

Викис, вимок, виліз, висох…
Став на колоду —
Бовть у воду!

Прочитай і відзнач подумки: «знав/знала», «не знав/не знала», «цікаво».

УКРАЇНА

Україна — держава, розташована в Європі. Столиця України — Київ. Україна має державні символи — гімн, прапор і герб.

ДЕРЖАВНИЙ ГІМН УКРАЇНИ

Музика *М. Вербицького*
Слова *П. Чубинського*

Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Приспів:
Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Поцікався у дорослих, що означають державні символи України. Представ результати свого дослідження.

ДЕРЖАВНИЙ ПРАПОР УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ГЕРБ УКРАЇНИ

«Дитячий гімн України» — так називають пісню Тіни Кароль «Україна — це ти». Послухайте і заспівайте її.

Літо

Мова. Мовлення

Важливо вміти читати і писати, дотримуючись мовних норм, щоб порозумітись.

Гра-дослідження

Що таке ребуси?

Розгадайте ребуси, виконуючи дії у вказаній послідовності.

1. Назвіть усі зображені предмети.
2. Якщо перед малюнком чи після нього стоять коми, відкиньте букви на початку чи в кінці слова.
3. До того, що залишилось від слова, додайте букви, які є в ребусі. Складіть слово.
4. Зверніть увагу на те, як розташовані букви. Використайте службові слова **в**, **у**, **на**, **за**.

Ребуси — це загадки, у яких слова зашифровані за допомогою картинок, букв, цифр тощо.

Склади речення з розшифрованими словами. Використай ці речення в розповіді на тему «Влітку».

Мова дає можливість людині накопичувати та передавати знання, висловлювати думки, почуття.

Добре слово людині — що дощ у посуху.

Ігри — це розваги, що розвивають пам'ять, уяву, фантазію, дотепність і винахідливість.

Пограйте у гру зі словами. Утворіть із розсипаних літер якомога більше слів.

Л А Ф О Т Г
В О Р К І С

Які ще ігри зі словами ви знаєте? Запропонуйте ігри та пограйте в них.

Прочитай вірш. Розкажи, як ти пізнаватимеш світ на літніх канікулах.

Ігор Тарасенко

ДИВОСВІТ

Зима, весна, яскраве літо
І осені барвисті шати...
Живемо у прекраснім світі.
Його потрібно пізнавати.

Вивчаймо, друзі, з юних літ
Обряди, звичаї і мову.
Це наш чарівний дивосвіт.
Це роду нашого основа.

Дивись не забудь: Людиною будь!

Відомості про користування підручником

№ з/п	Прізвище та ім'я учня / учениці	Навчальний рік	Стан підручника	
			на початку року	у кінці року
1				
2				
3				
4				
5				

Навчальне видання

Іваниця Галина Афанасіївна

«УКРАЇНСЬКА МОВА. БУКВАР»
підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)
(Частина 2)

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено

Головний редактор *І. Л. Столій.* Редактор *О. О. Якименко*. Технічний редактор *А. В. Пліско.*
Комп'ютерна верстка *О. В. Сідельникової.* Художнє оформлення *В. І. Труфена, О. Л. Квітки*.
Коректори *Н. В. Красна, І. В. Ткаченко.*

В оформленні підручника використані зображення,
розміщені в мережі Інтернет для вільного використання.

Підписано до друку 16.08.2018. Формат 84×108/16.
Папір офсетний. Гарнітура Рублена. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 8,40. Обл.-вид. арк. 8,1.
Тираж 24 811 прим. Зам. № 5008-2018

ТОВ Видавництво «Ранок»,
вул. Кібальчича, 27, к. 135, Харків, 61071.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5215 від 22.09.2016.
Адреса редакції: вул. Космічна, 21а, Харків, 61145.
E-mail: office@ranok.com.ua. Тел. (057) 719-48-65, тел./факс (057) 719-58-67.

Підручник надруковано на папері українського виробника

Надруковано у друкарні ТОВ «ТРІАДА-ПАК»,
пров. Сімферопольський, 6, Харків, 61052.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5340 від 15.05.2017.
Тел. +38 (057) 703-12-21. E-mail: sale@triada.kharkov.ua

УКРАЇНСЬКА МОВА

БУКВАР

1 клас
ЧАСТИНА 2

Особливості підручника:

- матеріал підручника структурований за тематичними тижнями, які об'єднують знання з різних навчальних дисциплін
- зміст навчального матеріалу мовно-літературної галузі пов'язаний із запропонованою темою тижня
- у підручнику переважають ігрові завдання
- ілюстративний матеріал сприяє формуванню навичок ретельного спостереження і рефлексії, на яких ґрунтуються комунікативна та мовленнєва компетентності

Інтернет-підтримка дозволить:

- формувати медіаграмотність
- через систему QR-кодів освоювати комунікативне медіасередовище
- використовувати текстові, ілюстративні, аудіо- та відеоматеріали для індивідуальної, групової роботи

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

ISBN 978-617-09-4427-6
9 786170 944276
2296 9989

Інтернет-підтримка
interactive.ranok.com.ua